Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0411U003118

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 20-04-2011

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Крімер Борис Олександрович
2. Borys Krimer

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 08.00.07

Назва наукової спеціальності: Демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 18-04-2011

Спеціальність за освітою: 8.050103

Місце роботи здобувача: Інститут демографії та соціальних досліджень ім.М.В. Птухи НАН України

Код за ЄДРПОУ: 26297291

Місцезнаходження: 01011, м. Київ, вул. Панаса Мирного, 26

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.247.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи

Код за ЄДРПОУ: 26297291

Місцезнаходження: Бульвар Т. Шевченка, 60, м. Київ, Київська обл., 01032, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут демографії та соціальних досліджень ім.М.В. Птухи НАН України

Код за ЄДРПОУ: 26297291

Місцезнаходження: 01011, м. Київ, вул. Панаса Мирного, 26

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 05.11.65

Тема дисертації:

1. Зрушення у народжуваності: соціально-економічні чинники та можливості регулювання.

2. Fertility Trends: Socio-Economic Determinants and Family Policy

Реферат/анотація:

1. Об'єкт дослідження - зрушення у народжуваності та їх соціально-економічні чинники. Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційної роботи є розвиток теоретико-методологічних засад дослідження чинників зрушень у народжуваності, розкриття механізмів їх впливу на народжуваність в сучасних умовах та обґрунтування основних напрямів удосконалення політики сприяння дітородній активності населення в Україні. Методи дослідження. Дисертаційна робота виконана на методологічній основі, що включає комплекс фундаментальних, загальнонаукових і спеціальних методів пізнання досліджуваних явищ та процесів. Для встановлення закономірностей еволюції демографічних та соціально-економічних процесів використано історико-логічний метод. У дослідженні теоретичного підґрунтя реалізації сімейної політики широко застосовано системний підхід. Метод історичної аналогії використано для передбачення перспективних змін у перебігу демографічних процесів. Для опрацювання масиву статистичних даних з

метою порівняльного аналізу народжуваності широко використовувалися методи аналізу й синтезу. Для дослідження змін у демографічних та соціально-економічних структурах використано методи аналізу рядів динаміки та структурних зрушень. Аналіз впливу окремих чинників на дітородну активність здійснювався за допомогою методів кореляційного аналізу та багатовимірного ранжування. Для наочної ілюстрації результатів дослідження та окремих емпіричних даних використано графічний метод. Проводився також соціологічний аналіз матеріалів анкетних опитувань. Викладені в дисертаційній роботі положення, висновки та рекомендації мають важливе наукове і практичне значення, сприяють зміцненню базису подальших досліджень чинників дітородної активності та сімейної політики. Теоретико-методичне значення дослідження полягає у побудові моделі сприятливості соціально-економічного середовища країни для народження дитини на основі врахування впливу основних соціально-економічних чинників, розширенні уявлень щодо змін у народжуваності в сучасних умовах під дією окремих соціальних та економічних чинників. Практичне значення наукових результатів дисертації полягає у формулюванні обґрунтованих рекомендацій щодо удосконалення національної сімейної політики. Найбільш суттєвими теоретичними та практичними результатами, що визначають новизну дисертаційного дослідження, є такі: вперше: - розроблено методологічний підхід до оцінки сприятливості соціально-економічного середовища для народження дитини, який базується на врахуванні впливу найбільш вагомих чинників дітородної активності і дає змогу здійснити комплексну порівняльну оцінку соціально-економічного середовища для народження дитини у різних країнах Європи; розвинуто: - категоріальний апарат дослідження чинників дітородної активності шляхом введення поняття "соціально-економічне середовище для народження дитини", що визначається як система умов і факторів, які впливають на прийняття рішення про народження дитини; - трактування закономірностей історичної еволюції дітородної активності населення в умовах атипового перебігу демографічного переходу, що полягають у: наявності типових для періодів соціальних катаклізмів і трансформацій етапів обвального тривалого падіння народжуваності з її подальшим компенсаційним приростом, що породжує ефект інстабільності вікової структури населення; конвергентності розвитку процесів народжуваності, яка на європейському просторі найчіткіше виявляється у межах груп країн, найбільш близьких за територіальним розташуванням, особливостями економічної й демографічної історії та за специфікою інституціональних умов; - тлумачення змісту поняття "сімейна політика" через застосування багаторівневого підходу (широкого та вузького) до її визначення. При цьому "сімейна політика" у вузькому розумінні визначається як сукупність цілеспрямованих впливів щодо існуючих в суспільстві відносин з метою забезпечення виконання сім'єю своєї відтворювальної функції; доповнено: - методологічні підходи до дослідження чинників зрушень у народжуваності, що, на відміну від існуючих, ґрунтуються на аналізі окремих чинників у контексті можливостей впливу на них засобами сімейної політики; - уявлення про сучасну специфіку впливу на народжуваність соціально-економічних чинників: обґрунтовано позитивний вплив продуктивної зайнятості на народжуваність за умови, якщо інституціональна модель соціуму максимально сприяє поєднанню зайнятості жінок з материнством; - уявлення щодо взаємозв'язків сімейної політики та процесів народжуваності на основі узагальнення новітнього досвіду та оцінки результатів політики сприяння народжуваності в Україні. Встановлено, що активізація пронаталістської політики в Україні справила незначний позитивний ефект на перебіг процесів народжуваності; - практичні рекомендації щодо вдосконалення і розвитку політики сприяння народжуваності в Україні, що ґрунтуються на використанні позитивного європейського досвіду. Пропозиції дисертанта, викладені в роботі, підтверджуються впровадженням у практичну діяльність Департаменту сімейної і гендерної політики та оздоровлення Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту при підготовці аналітичних матеріалів, виступів, доповідей, що розроблялись для формування засад державної соціальної політики (довідка № 4/4421 від 22.04.2010 р.), Департаменту статистики населення та адміністративно-територіального устрою Державного комітету статистики України при удосконаленні статистичного обліку народжуваності в Україні (довідка № 10/1-16/302 від 27.05.2010 р.). Матеріали дослідження було використано при викладанні курсу "Демографія" студентам спеціальності "Економічна теорія" факультету економічних наук Національного університету "Києво-Могилянська академія" (довідка № 105 від 22.04.2010 р.).

2. Dissertation is devoted to the development of theoretical and methodological bases of research socio-economic determinants of fertility trends, the mechanisms of their effects on fertility and develop family policy in Ukraine. The nature of relationships between fertility and socio-economic determinants are developed. The influence of major socio-economic determinants on fertility in modern framework are analyzed. The comparative analysis of fertility trends in Ukraine and developed European countries are allocated. Researched conceptual frameworks, main directions and means of family policy are analyzed. The directions of further development of family policy in Ukraine and formulates recommendations for improvements.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Курило Ірина Олексіївна
2. Irina Kurilo

Кваліфікація: д.е.н., 08.00.07, 08.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Садова Уляна Ярославівна

2. Садова Уляна Ярославівна

Кваліфікація: д.е.н., 08.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мельничук Дмитро Петрович

2. Мельничук Дмитро Петрович

Кваліфікація: к.е.н., 08.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Лібанова Елла Марленівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Лібанова Елла Марленівна

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.